

IV.b.1 – COBERTES DE SÒL
IV.b.1 – LAND COVER

A pesar de la falta d'altituds importants a l'illa, la suma d'una notable diversitat geològica i geomorfològica, juntament amb una història d'activitat humana ben antiga, dona com a resultat un paisatge força heterogeni. El paisatge menorquí està compost per multitud d'unitats petites, diverses i entremesclades, on boscos s'alternen amb camps de conreu i pastures en molt poc espai. En aquests casos es parla d'un paisatge en mosaic. La ciència anomenada *Ecologia del paisatge* estudia l'estructura, la dinàmica i les relacions entre les unitats o components del paisatge, oferint una perspectiva física i objectiva, en contraposició a la visió més perceptiva i subjectiva del paisatge que qualsevol pot tenir observant una porció del territori. Una de les eines més utilitzades per estudiar i fer-ne un seguiment des d'aquesta perspectiva més física són els anomenats mapes de cobertes de sòl. Es tracta d'una cartografia temàtica, on la classes representades responen a una visió morfològica i estructural del paisatge, i on es posen de manifest tots els elements que el componen, la seva forma, la seva mida, la seva agrupació, etc.

Des de l'OBSAM s'ha volgut realitzar una primera aproximació al que seria un mapa de cobertes de sòls de Menorca, a partir de la unió del mapa de vegetació i del mapa d'usos de sòls, tots dos elaborats a partir de la sèrie de fotografies aèries de 1995 i a una escala de treball de 1:25000. La classificació de cobertes de sòl seguida correspon a la proposada pel programa europeu *CORINE Land Cover*, que en el seu nivell 3 de la llegenda comprèn un total de 44 classes, de les quals només s'han descrit les 22 presents a Menorca (veure servidor de cartografia per a més informació). A continuació es poden veure els resultats obtinguts, en quant a les superfícies ocupades per cada classe.

Taula 1. Cobertes de sòl segons la classificació CORINE Land Cover (nivell 3) i les superfícies ocupades. (OBSAM 2002)

Table 1. Land cover according to CORINE classification (3rd level) and their occupied areas.

Codi CORINE LC CORINE LC code	Descripció de la classe Class description	Superfície (ha) Area (ha)	%
1.	Superfícies artificials / Artificial surfaces	3739	5,4
1.1.1	Nuclis de població / <i>Continuous urban fabric</i>	455	0,7
1.1.2	Urbanització laxa / <i>Discontinuous urban fabric</i>	2699	3,9
1.2.1	Polígons industrials / <i>Industrial or commercial units</i>	131	0,2
1.2.3	Ports marítims / <i>Port areas</i>	39	0,1
1.2.4	Aeroports / <i>Airports</i>	305	0,4
1.3.1	Canteres / <i>Mineral extraction sites</i>	75	0,1
1.4.2	Zones esportives i de lleure / <i>Sport and leisure facilities</i>	35	0,1
2.	Superfícies agrícoles i ramaderes / Agricultural areas	41725	60,1
2.1.1	Cultius extensius / <i>Non irrigated arable land</i>	29489	42,5
2.1.2	Cultius intensius - Regadiu / <i>Permanently irrigated land</i>	860	1,2
2.3.1	Pastures - Camps abandonats / <i>Pastures</i>	11376	16,4
3.	Boscors i àrees naturals / Forest and seminatural areas	23487	33,8
3.1.1	Boscors d'alzines / <i>Broad-leaved forest</i>	3694	5,3
3.1.3	Boscors mixtos d'alzines i pins / <i>Mixed forest</i>	2335	3,4
3.2.2	Marines de bruc, estepes o càrritx / <i>Moors and heathland</i>	3436	4,9
3.2.3	Màquies d'ullastres i d'aladern / <i>Sclerophyllous vegetation</i>	9709	14
3.2.4	Zones en transició de marines amb arbres / <i>Transitional woodland-shrub</i>	2192	3,2
3.3.1	Platges - Sistemes dunars / <i>Beaches, dunes and sands</i>	281	0,4
3.3.3	Roquissars litorals i interiors / <i>Sparsely vegetated areas</i>	1841	2,7
4.	Zones humides i torrents / Wetlands and water bodies	493	0,7
4.1.1	Maresmes i basses temporals / <i>Inland marshes</i>	193	0,3
4.2.1	Saladars litorals / <i>Salt marshes</i>	184	0,3
4.2.2	Salines actives o abandonades / <i>Salines</i>	13	0
5.1.1	Cursos d'aigua / <i>Water courses</i>	35	0,1
5.2.1	Llacunes litorals / <i>Coastal lagoons</i>	69	0,1

Fonts: **Mapa de vegetació actual de l'illa de Menorca del 1995**, J. Llop Sureda, G. Bibiloni Oliver, J. Rita Larrucea (Universitat de les Illes Balears)

Sources: **Mapa d'usos del sòl de Menorca del 1995**, C. Falc'hon (Université de Bretagne Occidentale)

S'ha de tenir present que tant el mapa resultant, com els valors de superfície obtinguts s'han de prendre com a "provisionals", ja que les tècniques utilitzades no asseguren una gran precisió espacial, ni classificatòria. En aquest sentit, l'OBSAM està treballant ara mateix en un nou mapa de cobertes de sòl a escala 1:5000 de tot Menorca elaborat sobre la sèrie de fotografies aèries de 2002. Aquest treball iniciat al 2003 i amb un termini previst de 3 anys, oferirà un detall espacial molt major i una classificació molt més acurada ja que utilitza fins a 53 classes diferents.

Així i tot, el mapa de cobertes de sòl de 1995 ja permet fer tota una sèrie d'observacions i d'anàlisis de gran interès (veure mapa en pàgina següent o al servidor de cartografia). Per exemple, observant el mapa i les superfícies ocupades es pot comentar el predomini dels camps de conreu de secà (60%), la encara notable extensió de les cobertes naturals (33%), la ocupació ben segur en augment de les cobertes artificials (5%) i les zones humides segurament infravalorades per la precisió del mètode (0.7%). Quant a anàlisis possibles, en els següents indicadors de l'apartat de paisatge se'n mostren alguns: diversitat del paisatge i penetració humana al territori.

Mapa 1. Mapa de cobertes de sòl de Menorca 1995 (OBSAM 2002). Veure també servidor de cartografia.

Map 1. Land cover map of Menorca 1995 (OBSAM 2002).

INDICADORS BÀSICS

